

N:o 47.

Af herr **K. G. Karlsson** i Göteborg m. fl., *angående beskattningen af hvitbetssockertillverkningen i riket.*

Enligt »utdrag af protokollet öfver finansärenden, hållet inför Hans Kongl. Höghet Kronprinsen Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 21 december 1900» yttrade herr statsrådet och chefen för finansdepartementet bland annat, att »om ökade statsinkomster behöfvas, lär en sådan kunna beredas genom höjning af det beräknade sockerutbytet från betorna».

Redan förra årets Riksdag tog visserligen detta uttalande ad notam och höjde det beräknade sockerutbytet från 10,5 % till 11,5 % af betornas vikt.

Då emellertid — oafsedt att vi finna en ytterligare höjning af den beräknade utbytesprocenten i och för sig berättigad — numera behovet af ökade statsinkomster gör sig särdeles starkt gällande, och då dertill kommer, att beloppet af inflytande tullmedel minskas, finna vi det vara skäl tillse, om icke den af chefen för finansdepartementet vid ofvannämnda tillfälle anvisade skattkällan möjligen kunde anlitas i något högre grad, än hvad hittills skett.

Enligt förordningen om beskattning af hvitbetssockertillverkningen i riket skall tillverkningsafgiften utgå med belopp, som motsvarar halfva tullsatsen för utländskt råsocker af viss färg. Denna bestämmelse omintetgöres emellertid, om utbytesprocenten sättes för lågt. Som bekant, är detta ett missförhållande, som i vårt land gjort sig starkt gällande.

Enligt beräkningar, gjorda med stöd af upplysningar, inhemtade å finansdepartementets kontroll- och justeringsbyrå — se bil. 1 till vår motion vid innevarande års riksdag rörande ändring af beräkningsgrunden för tillverknings beskattningen å hvitbetssockertillverkningen — gick statsverket

under tillverkningsåret 1900—1901 genom sagda missförhållande miste om ej mindre än kronor 2,674,449,54, med hvilket betydande belopp det svenska folkets genom det medgifna tullskyddet redan nog stora tribut till sockerfabrikanterna ytterligare ökades. Genom det vid förra årets riksdag fattade beslutet om utbytesprocentens höjande minskades ju denna statsverkets förlust med något mera än en million kronor. Men dock kvarstår ett tillräckligt stort belopp för att motivera en ytterligare höjning af den beräknade utbytesprocenten, så framt en sådan höjning kan företagas utan att sockerindustriens berättigade intressen derigenom skadas.

Som bevis för att detta bör låta sig göra, bedja vi då först få erinra om, att herr statsrådet och chefen för finansdepartementet i sitt ofvannämnda uttalande framhöll, att medelutbytet för hela riket under tillverkningsåret 1899—1900 var 12,8 %. Enligt uppgift från finansdepartementets kontroll- och justeringsbyrå — se ofvannämnda bil. — hade under tillverkningsåret 1900—1901 utbytesprocenten ytterligare stigit, nemligen till 13,12. Härifrån torde dock för så kallade andra och tredje produkten böra »reduceras» ungefär 0,2 %, hvarefter det verkliga medelutbytet skulle utgöra 12,92 % af betvigten.

Under dessa förhållanden kunde man vara böjd att anse en höjning till 12,5 % fullt berättigad. Härvid måste dock tagas hänsyn till att olika bruk hafva en olika afkastning, beroende dels på betornas skiftande sockerhalt och dels på fabriksmaskineriets olika förmåga. Det förefaller oss därför, som om, med den otillfredsställande beräkningsmetod för tillverkningskatten, som här i landet tillämpas, man har skyldighet tillse, att det *beräknade* utbytet icke sättes så högt, att de bruk, hvilka hafva minsta *verkliga* utbytet, få erlægga högre skatt, än förordningen afser.

Enligt förutnämnda uppgift från kontroll- och justeringsbyrån var det minsta utbyte, som under tillverkningsåret 1900—1901 någon fabrik hade att uppvisa, 12,23 %. Äfven om denna siffra med hänsyn till andra och tredje produkterna måste något reduceras, så torde dock återstå fulla 12 %.

Med hänsyn tagen till dels att alla öfriga fabriker haft ett större utbyte — ända till 14,64 % — och dels till den alltjemt framåtgående maskintekniken, som lofvar ännu större resultat, anse vi, att det beräknade utbytet bör bestämmas till 12 % af betvigten.

Visserligen hålla vi före, att sjelfva beräkningsgrunden för sockertillverkningskatten bör ändras, och hafva äfven, såsom redan antydts, motionerat i sådant syfte. Men då åtminstone ett år förgår, innan den härför behöfliga utredningen verkstälts och Riksdagen blir i tillfälle att slutgiltigt bestämma öfver denna fråga, och då vi anse, att statsverkets förlust

på det nu tillämpade beskattningssystemet bör i möjligaste grad begränsas, så tro vi det vara önskvärdt, att redan innevarande Riksdag vidtager den höjning, vi ofvan förordat.

Till sist vilja vi framhålla, att den härmed föreslagna åtgärden icke skulle komma att utgöra en ny börda för allmänheten, utan endast afser att på rätt ställe placera inkomsten af en pålaga, som folket redan har att bära.

På grund af hvad sålunda anförts, få vi härmed vördsamt föreslå,

att Riksdagen måtte besluta sådan ändring i förordningen om beskattning af hvitbetssockertillverkningen i riket, att det beskattningspligtiga råsockret från och med ingången af nästkommande tillverkningsår beräknas efter de för tillverkningen använda betornas vikt sålunda, att ett hundra kilogram råa (ej torkade) hvitbetor antagas lemna ett utbyte af tolf kilogram socker.

Stockholm den 27 januari 1902.

K. G. Karlsson.

Aug. Henricson.

Elof Biesert.